

Can People Change? The Haggadah and Self-Transformation

Rabbi Elie Kaunfer – kaunfer@hadar.org

Pre-Pesah Mini Yom Iyyun

1. Tosefta Berakhot (Lieberman) 1:10	תוספתא ברכות א:יב
“We mention the Exodus from Egypt at night”—R. Eleazar ben Azariah said: “Behold: I am approaching seventy years old and I never merited to understand that one should mention the Exodus from Egypt at night until I heard the following Midrash from Ben Zoma [on the following verse]: “So that you remember the day you left Egypt all the days of your life’ (Deuteronomy 16:3). [Ben Zoma expounded]: ‘... the days of your life’ are the days, ‘all the days of your life’ [include] the nights.”	מזכירין יציאת מצרים בלילות אמר ר' אלעזר בן עזריה הריני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא שנאמר (דברים טז) למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך ימי חייך הימים כל ימי חייך הלילות אלו דברי בן זומא

But the sages say: "... the days of your life' is this world, 'all the days of your life' includes the next world. Ben Zoma said to the sages: "Is it possible that we mention the Exodus in the days of the Messiah?! But we know it says: 'There is a time coming—declared YHVH—when it shall no more be said: "As YHVH lives, who brought the Israelites out of the land of Egypt," but rather: "As YHVH lives, who brought out and led the offspring of the House of Israel from the northland..." (Jeremiah 23:7)." The sages replied to Ben Zoma: "It is not that the Exodus will be uprooted from its place. Rather, the Exodus from Egypt will be appended to the kingdom. The kingdom will be central and the Exodus from Egypt will be secondary." This is similar to the verse: "Your name will no longer be called Ya'akov, but rather Israel" (Genesis 35:10). It is not that the name Ya'akov was completely uprooted from him. Rather, Ya'akov was appended to Israel. Israel was central and Ya'akov was secondary.	וחכ"א ימי חייו העולם הזה כל ימי חייו להביא לימות המשיח אמר להם בן זומא לחכמים וכי מזכירים יציאת מצרים לימות המשיח הרי הוא אומר (ירמיהו כג) לכן הנה ימים באים נאם ה' וגו' אמרו לו לא שתעקר יציאת מצרים ממקומה אלא שתאמר יציאת מצרים מוסף על המלכיות ומלכיות עיקר ויציאת מצרים טפילה כיוצא בו (בראשית לה) "ולא יקרא שמך עוד יעקב וגו'" לא שתעקר שם יעקב ממנו אלא שתהא שם יעקב מוסף על ישראל ישראל עיקר ויעקב טפילה.
---	---

Halakha 12 This is similar to the verse: “Your name will no longer be called Avram; your name will be Avraham.” (Gen 17:5) At first you were a father to Aram; now you are a father to the whole entire world, as it says “for as a father to many nations am I making you.” (Gen 17:5) Halakha 13 This is similar to the verse: “Sarai your wife: Her name will not be called Sarai, for Sarah is her name.” (Gen 17:15). At first she was princess (sarai) over her nation; now she is ruling (sarah) on the whole entire world, as it says: For Sarah is her name (Gen 17:15) Halakha 14: He was Avram before [God] spoke with him, and He is Avram from after [God] spoke with him.	הלכה יב כיוצא בהן לא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם (בראשית יז:ה) כתחלה הרי את אב לארם עכשיו הרי את אב לכל העולם כולו שנ' "כי אב המון גוים נתתיך" (בראשית יז:ה) הלכה יג כיוצא בו "שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה" (בראשית יז:טו) בתחלה הרי היא שרי על עמה עכשיו הרי היא שרה על כל באי עולם שנ' "כי שרה שמה" הלכה יד ...הוא אברם עד שלא נדבר עמו והוא אברהם [כמה כי"י: אברם] משנדבר עמו
--	--

2. Midrash Tanhuma (Warsaw) Noah 8	מדרש תנחומא (וורשא) נח ח
--	--

R. Yehuda son of R. Shalom said in the name of R. Eliezer: “Three things cancel a harsh decree. They are: repentance, prayer and charity.”	דָּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן רַבִּי שְׁלֹמֹם בְּשֵׁם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים מְבַטְלִין גְּזֵרָה קָשָׁה, אֱלוּ הֵן, תְּשׁוּבָה וּתְפִלָּה וְצַדִּיקָה
--	---

3. Babylonian Talmud, Rosh HaShanah 16b	תלמוד בבלי ראש השנה טז:
R. Yizhak said: “Four things rip up the decree of a person. They are: charity, prayer (crying out), changing name, changing deeds...” “Changing a name”—as it says: “Sarai your wife— don’t call her Sarai, for Sarah is her name.” And it is written: “I will bless her and give you a son from her...” (Genesis 17:15-16)... Some say: Even changing a place, as it is written: “God said to Avram—Go from your land... and I will make you a great nation” (Genesis 12:1).	וא"ר יצחק ד' דברים מקרעין גזר דינו של אדם אלו הן צדקה צעקה שינוי השם ושינוי מעשה צדקה דכתיב (משלי י', ב) וצדקה תציל ממות צעקה דכתיב (תהלים קז, כח) ויצעקו אל ה' בצר להם וממצוקותיהם יוציאם שינוי השם דכתיב (בראשית יז, טו) שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה וכתיב וברכתי אותה וגם נתתי ממנה לך בן שינוי מעשה דכתיב (יונה ג, י) וירא האלהים את מעשיהם וכתיב (יונה ג, י) וינחם האלהים על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה, וי"א אף שינוי מקום דכתיב (בראשית יב, א) ויאמר ה' אל אברם לך מארצך והדר ואעשך לגוי גדול ואידך ההוא זכותא דא"י הוא דאחניא ליה

4. Genesis 16:1-6, 17:15-16	בראשית טז:א-ו; יז:טו-טז
¹ Sarai, Abram’s wife, had borne him no	אִשְׁרֵי אִשְׁתּוֹ אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלֵא וְשָׁפְחָה מִצְרַיִת

children. She had an Egyptian maidservant whose name was Hagar. ² And Sarai said to Abram, “Look, the LORD has kept me from bearing. Consort with my maid; perhaps I shall have a son through her.” And Abram heeded Sarai’s request. ³ So Sarai, Abram’s wife, took her maid, Hagar the Egyptian—after Abram had dwelt in the land of Canaan ten years—and gave her to her husband Abram as concubine. ⁴ He cohabited with Hagar and she conceived; and when she saw that she had conceived, her mistress was lowered in her esteem. ⁵ And Sarai said to Abram, “The wrong done me is your fault! I myself put my maid in your bosom; now that she sees that she is pregnant, I am lowered in her esteem. The LORD decide between you and me!” ⁶ Abram said to Sarai, “Your maid is in your hands. Deal with her as you think right.” Then Sarai treated her harshly, and she ran away from her.

¹⁵ “As for your wife Sarai, you shall not call her Sarai, but her name shall be Sarah. ¹⁶ I will bless her; indeed, I will give you a son by her. I will bless her so that she shall give rise to nations; rulers of peoples shall issue from her.”

וּשְׁמָהּ הָגָר:
² וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל-אַבְרָם הִנֵּה-נָא עֲצָרְנִי יְהוָה
 מִלְדֹּת בֶּא-נָא אֶל-שִׁפְחָתִי אוּלֵי אֲבֹנָה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע
 אֲבָרָם לְקוֹל שָׂרַי:
³ וַתִּקַּח שָׂרַי אִשְׁת־אַבְרָם אֶת-הָגָר הַמִּצְרִית
 שִׁפְחָתָהּ מִקֶּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשִׁבְת־אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
 וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִשָּׁה לוֹ לְאִשָּׁה:
⁴ וַיָּבֹא אֶל-הָגָר וַתְּהַר וַתֵּלֶד כִּי הָרְתָה וַתִּקַּל גְּבֻרָתָהּ
 בְּעֵינֶיהָ:
⁵ וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל-אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ אָנֹכִי נָתַתִּי
 שִׁפְחָתִי בְּחִיקְךָ וַתֵּהָרֵא כִּי הָרְתָה וְאִקַּל בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפֹּט
 יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ:
⁶ וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל-שָׂרַי הִנֵּה שִׁפְחָתְךָ בְּיָדְךָ
 עֲשִׂי-לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ וַתַּעַנֶּה שָׂרַי וַתִּבְרַח מִפְּנֶיהָ:
¹⁵ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-אַבְרָהָם שָׂרַי אִשְׁתְּךָ לֹא-תִקְרָא
 אֶת-שְׁמָהּ שָׂרַי כִּי שָׂרָה שְׁמָהּ:
¹⁷ וַיְבָרֶכְתִּי אֹתָהּ וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לְךָ בֵּן וַיְבָרֶכְתִּיהָ
 וְהָיְתָה לְגוֹיִם מְלָכִי עַמִּים מִמֶּנָּה יִהְיוּ:

5. Rambam, Mishneh Torah, Laws of Teshuvah 2:4	רמב"ם, משנה תורה, הלכות תשובה, ב:ד
... And who changes his name, that is to say: I am another, and I am not that same person who did those deeds.	וּמְשַׁנָּה שְׁמוֹ כְּלוּמַר אֲנִי אֲחֵר וְאִינִי אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁעָשָׂה אוֹתָן הַמַּעֲשִׂים.

6. R. Joseph Soloveitchik, <i>Halakhic Man</i>, p. 110
Repentance, according to the Halakhic view, is an act of creation—self-creation. The severing of one’s psychic identity with one’s previous ‘I’, possessor of a new consciousness, a new heart and spirit, different desires, longings, goals—this is the meaning of that repentance compounded of regret over the past and resolve for the future.

7. Rabbi Yosef Yosef Hurwitz, <i>Madreigat Ha-Adam</i>, <i>Darkei ha-Teshuvah</i> (Alter of Novorodock, (1849-1919)
If someone has a <i>treif</i> kitchen and wants to repent and make it <i>kosher</i> , he might say, “How can I repent all at once and break all my dishes? It will cost a great deal of money! I’ll do it gradually. I’ll break one dish, and replace it with a <i>kosher</i> one; later I’ll replace a second dish, later a third, and later a fourth, until it is completed.” Such a person would be considered a fool. For as soon as the [first] <i>kosher</i> dish mixes with the rest, it is all <i>treif</i> . He can live as long as Methuselah—breaking one dish and replacing it, breaking one dish and replacing it—they will be <i>treif</i> forever. If he wants to repent he must break all the dishes at once, and buy entirely new ones.

8. 1 Chronicles 1:27	דברי הימים א:כז
-----------------------------	------------------------

Avram is Avraham.	אַבְרָם הוּא אַבְרָהָם
-------------------	------------------------

9. Babylonian Talmud, Megillah 11a	תלמוד בבלי מגילה יא.
“Avram is Avraham”—He maintained his righteousness from beginning to end.	אברם הוא אברהם הוא בצדקו מתחילתו ועד סופו

10. Midrash Tanhuma (Warsaw) Korah 12	מדרש תנחומא (וורשא) קרח יב
“Sarai”—Two Amoraim disagreed. One said the “yod” was divided into two parts. The “ <i>heh</i> ” went to Avram and the “ <i>heh</i> ” went to Sarah. And the other said the “yod” taken from Sarah cried out until Yehoshua came along, and it the “yod” was added to his name.	שָׂרַי. פְּלִיגִי בָּהּ תְּרֵי אֲמורָאִי, חַד אָמַר, נְחָלַק הַיּוֹד לְשְׁנַיִם, ה' לְאַבְרָהָם וְה' לְשָׂרָה. וְחַד אָמַר, יוֹד שְׁנַטְל מִשָּׂרָה קָרָא תִּגְר, עַד שֶׁבָּא יְהוֹשֻׁעַ וְהוֹסִיף לוֹ יוֹד

